

مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

گامی

عمران
علیه السلام

www.ghaemiyeh.com
www.ghaemiyeh.org
www.ghaemiyeh.net
www.ghaemiyeh.ir

قرآن مجید

به همراه ۲۸ ترجمه و ۶ تفسیر

به زبان های زنده دنیا

الماعون

آشنایی. اعراب آیات. آوانگاری قرآن

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قرآن مجید - ۲۸ ترجمه - ۶ تفسیر

نویسنده:

جمعی از نویسندگان

ناشر چاپی:

مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۷	۱۰۷. سوره الماعون
۷	مشخصات کتاب
۷	سوره الماعون
۷	آشنایی با سوره
۷	شان نزول
۱۴	اعراب آیات
۱۶	آوانگاری قرآن
۱۶	ترجمه سوره
۱۶	ترجمه فارسی استاد فولادوند
۱۷	ترجمه فارسی آیت الله مکارم شیرازی
۱۷	ترجمه فارسی حجت الاسلام والمسلمین انصاریان
۱۷	ترجمه فارسی استاد الهی قمشه ای
۱۸	ترجمه فارسی حجت الاسلام والمسلمین قرائتی
۱۸	ترجمه فارسی استاد مجتبیوی
۱۹	ترجمه فارسی استاد آیتی
۱۹	ترجمه فارسی استاد خرمشاهی
۲۰	ترجمه فارسی استاد معزی
۲۰	ترجمه انگلیسی قرائتی
۲۱	ترجمه انگلیسی شاکر
۲۱	ترجمه انگلیسی ایروینگ
۲۱	ترجمه انگلیسی آربری
۲۲	ترجمه انگلیسی پیکتال
۲۲	ترجمه انگلیسی یوسفعلی

۲۳	ترجمه فرانسوی
۲۳	ترجمه اسپانیایی
۲۴	ترجمه آلمانی
۲۴	ترجمه ایتالیایی
۲۵	ترجمه روسی
۲۵	ترجمه ترکی استانبولی
۲۵	ترجمه آذربایجانی
۲۶	ترجمه اردو
۲۶	ترجمه پشتو
۲۷	ترجمه کردی
۲۷	ترجمه اندونزی
۲۸	ترجمه مالزیایی
۲۸	ترجمه سواحیلی
۲۹	تفسیر سوره
۲۹	تفسیر المیزان
۳۵	تفسیر نمونه
۴۵	تفسیر مجمع البیان
۵۴	تفسیر اطیب البیان
۵۶	تفسیر نور
۶۰	تفسیر انگلیسی
۶۳	درباره مرکز

مشخصات کتاب

سرشناسه: مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، ۱۳۸۸ عنوان و نام پدیدآور: قرآن مجید به همراه ۲۸ ترجمه و ۶ تفسیر/ مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان مشخصات نشر دیجیتالی: اصفهان: مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان ۱۳۸۸. مشخصات ظاهری: نرم افزار تلفن همراه و رایانه

موضوع: معارف قرآنی

سوره الماعون

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَرَأَيْتَ الَّذِي يُكَذِّبُ بِالذِّينِ (۱)

فَذَلِكَ الَّذِي يَدْعُ الْيَتِيمَ (۲)

وَلَا يَحْضُ عَلَى طَعَامِ الْمِسْكِينِ (۳)

فَوَيْلٌ لِلْمُصَلِّينَ (۴)

الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ (۵)

الَّذِينَ هُمْ يُرَاؤُونَ (۶)

وَيَمْنَعُونَ الْمَاعُونَ (۷)

آشنایی با سوره

۱۰۷- ماعون [ظرف غذا]

در آخرین آیه، از نمازگزاران سهل انگار و ریاکار که از اطعام و سیر کردن گرسنگان با ظرفهای پر از غذا جلوگیری می کنند نکوهش شده است و اینها همه در ردیف تکذیب کنندگان دین محسوب شده اند به این مناسبت، این سوره بنام سوره «دین هم گفته شده است. نقل شده که نزول سوره درباره ابوجهل و کفار قریش بوده است. این سوره بعد از تکاثر و قبل از «فیل و در مکه در سال ۲ بعثت نازل شده و ۷ آیه دارد.

شان نزول

شان نزول آیه های ۱ تا ۷ سوره ماعون

«ابوسفیان»، سرکرده قریش برای خودنمایی و نفوذ بر دیگران و حفظ ریاست بر قبیله، هر هفته دو شتر قربانی می کرد و گوشت آن را می پخت و قبیله اش را به میهانی فرامی خواند. از این گوشت قربانی، یتیمان و گرسنگان بهره ای نمی بردند و چون آنان نزد او جایگاهی نداشتند، اگر هنگام تقسیم غذا آنان را می دید، عصبانی می شد و با عصبایی که در دست داشت، آنان را از خود می راند. در این جا، آیه های ۱ تا ۷ سوره ماعون نازل شد و خطاب به پیامبر، آثار شوم انکار روز جزا را در اعمال منکران بازگو کرد. راندن یتیمان و تشویق نکردن دیگران به غذا دادن به افراد نیازمند، غفلت از نماز و ریاکاری از جمله آثار انکار روز جزاست که در کارهای منکران دیده می شود. مسئله عواطف انسانی درباره یتیمان بیش تر مطرح است تا اطعام و سیرکردن آنان؛ چرا که بیش ترین رنج یتیم به سبب از دست دادن کانون عاطفه است و تغذیه جسمی در مرحله بعد قرار دارد. ترجمه آیه های ۱

تا ۷ سوره ماعون، آثار انکار روز جزا را برمی شمارد:

آیا کسی را که [روز] جزا را دروغ می خواند، دیدی؟ ﴿ این همان کسی است که یتیم را به سختی می راند ﴿ و به خوراک دادن بینوا ترغیب نمی کند ﴿ پس وای بر نمازگزاران ﴿ که از نمازشان غافلند ﴿ آنان که ریا می کنند ﴿ و از [داده] زکات [و وسایل و نیازمندی های خانه] خودداری می ورزند. ﴿ (۱)

پاورقی:

(۱) نمونه بینات، ص ۸۸۳.

نشانه های انکار قیامت

شأن نزول آیه های ۱ تا ۷ سوره ماعون

«ابوسفیان»، سرکرده قریش برای خودنمایی و نفوذ بر دیگران و حفظ ریاست بر قبیله، هر هفته دو شتر قربانی می کرد و گوشت آن را می پخت و قبیله اش را به میهانی فرامی خواند. از این گوشت قربانی، یتیمان و گرسنگان بهره ای نمی بردند و چون آنان نزد او جایگاهی نداشتند، اگر هنگام تقسیم غذا آنان را می دید، عصبانی می شد و با عصبانی که در دست داشت، آنان را از خود می راند. در این جا، آیه های ۱ تا ۷ سوره ماعون نازل شد و خطاب به پیامبر، آثار شوم انکار روز جزا را در اعمال منکران بازگو کرد. راندن یتیمان و تشویق نکردن دیگران به غذا دادن به افراد نیازمند، غفلت از نماز و ریاکاری از جمله آثار انکار روز جزاست که در کارهای منکران دیده می شود. مسئله عواطف انسانی درباره یتیمان بیش تر مطرح است تا اطعام و سیر کردن آنان؛ چرا که بیش ترین رنج یتیم به سبب از دست دادن کانون عاطفه است و تغذیه جسمی در مرحله بعد قرار دارد. ترجمه آیه های ۱ تا ۷ سوره ماعون، آثار انکار روز جزا را برمی شمارد:

آیا کسی را که [روز] جزا را

دروغ می خواند، دیدی؟ ﴿ این همان کسی است که یتیم را به سختی می راند ﴿ و به خوراک دادن بینوا ترغیب نمی کند ﴿ پس وای بر نمازگزاران ﴿ که از نمازشان غافلند ﴿ آنان که ریا می کنند ﴿ و از [داده] زکات [و وسایل و نیازمندی های خانه] خودداری می ورزند. ﴿ (۱)

پاورقی:

(۱) نمونه بینات، ص ۸۸۳.

نشانه های انکار قیامت

شان نزول آیه های ۱ تا ۷ سوره ماعون

«ابوسفیان»، سرکرده قریش برای خودنمایی و نفوذ بر دیگران و حفظ ریاست بر قبیله، هر هفته دو شتر قربانی می کرد و گوشت آن را می پخت و قبیله اش را به میهانی فرامی خواند. از این گوشت قربانی، یتیمان و گرسنگان بهره ای نمی بردند و چون آنان نزد او جایگاهی نداشتند، اگر هنگام تقسیم غذا آنان را می دید، عصبانی می شد و با عصایی که در دست داشت، آنان را از خود می راند. در این جا، آیه های ۱ تا ۷ سوره ماعون نازل شد و خطاب به پیامبر، آثار شوم انکار روز جزا را در اعمال منکران بازگو کرد. راندن یتیمان و تشویق نکردن دیگران به غذا دادن به افراد نیازمند، غفلت از نماز و ریاکاری از جمله آثار انکار روز جزاست که در کارهای منکران دیده می شود. مسئله عواطف انسانی درباره یتیمان بیش تر مطرح است تا اطعام و سیرکردن آنان؛ چرا که بیش ترین رنج یتیم به سبب از دست دادن کانون عاطفه است و تغذیه جسمی در مرحله بعد قرار دارد. ترجمه آیه های ۱ تا ۷ سوره ماعون، آثار انکار روز جزا را برمی شمارد:

آیا کسی را که [روز] جزا را دروغ می خواند، دیدی؟ ﴿ این همان کسی است که یتیم را به سختی می راند ﴿ و

به خوراک دادن بینوا ترغیب نمی کند ﴿ پس وای بر نمازگزاران ﴾ که از نمازشان غافلند ﴿ آنان که ریا می کنند ﴾ و از داده [زکات] و وسایل و نیازمندی های خانه [خودداری می ورزند]. ﴿ (۱)

پاورقی:

(۱) نمونه بینات، ص ۸۸۳.

نشانه های انکار قیامت

شأن نزول آیه های ۱ تا ۷ سوره ماعون

«ابوسفیان»، سرکرده قریش برای خودنمایی و نفوذ بر دیگران و حفظ ریاست بر قبیله، هر هفته دو شتر قربانی می کرد و گوشت آن را می پخت و قبیله اش را به میهانی فرامی خواند. از این گوشت قربانی، یتیمان و گرسنگان بهره ای نمی بردند و چون آنان نزد او جایگاهی نداشتند، اگر هنگام تقسیم غذا آنان را می دید، عصبانی می شد و با عصایی که در دست داشت، آنان را از خود می راند. در این جا، آیه های ۱ تا ۷ سوره ماعون نازل شد و خطاب به پیامبر، آثار شوم انکار روز جزا را در اعمال منکران بازگو کرد. راندن یتیمان و تشویق نکردن دیگران به غذا دادن به افراد نیازمند، غفلت از نماز و ریاکاری از جمله آثار انکار روز جزاست که در کارهای منکران دیده می شود. مسئله عواطف انسانی درباره یتیمان بیش تر مطرح است تا اطعام و سیرکردن آنان؛ چرا که بیش ترین رنج یتیم به سبب از دست دادن کانون عاطفه است و تغذیه جسمی در مرحله بعد قرار دارد. ترجمه آیه های ۱ تا ۷ سوره ماعون، آثار انکار روز جزا را برمی شمارد:

آیا کسی را که [روز] جزا را دروغ می خواند، دیدی؟ ﴿ این همان کسی است که یتیم را به سختی می راند ﴾ و به خوراک دادن بینوا ترغیب نمی کند ﴿ پس وای بر نمازگزاران ﴾ که از نمازشان غافلند

« آنان که ریا می کنند » و از [داده] زکات [و وسایل و نیازمندی های خانه] خودداری می ورزند. » (۱)

پاورقی:

(۱) نمونه بینات، ص ۸۸۳.

نشانه های انکار قیامت

شان نزول آیه های ۱ تا ۷ سوره ماعون

«ابوسفیان»، سرکرده قریش برای خودنمایی و نفوذ بر دیگران و حفظ ریاست بر قبیله، هر هفته دو شتر قربانی می کرد و گوشت آن را می پخت و قبیله اش را به میهانی فرامی خواند. از این گوشت قربانی، یتیمان و گرسنگان بهره ای نمی بردند و چون آنان نزد او جایگاهی نداشتند، اگر هنگام تقسیم غذا آنان را می دید، عصبانی می شد و با عصایی که در دست داشت، آنان را از خود می راند. در این جا، آیه های ۱ تا ۷ سوره ماعون نازل شد و خطاب به پیامبر، آثار شوم انکار روز جزا را در اعمال منکران بازگو کرد. راندن یتیمان و تشویق نکردن دیگران به غذا دادن به افراد نیازمند، غفلت از نماز و ریاکاری از جمله آثار انکار روز جزاست که در کارهای منکران دیده می شود. مسئله عواطف انسانی درباره یتیمان بیش تر مطرح است تا اطعام و سیر کردن آنان؛ چرا که بیش ترین رنج یتیم به سبب از دست دادن کانون عاطفه است و تغذیه جسمی در مرحله بعد قرار دارد. ترجمه آیه های ۱ تا ۷ سوره ماعون، آثار انکار روز جزا را برمی شمارد:

آیا کسی را که [روز] جزا را دروغ می خواند، دیدی؟ « این همان کسی است که یتیم را به سختی می راند » و به خوراک دادن بینوا ترغیب نمی کند « پس وای بر نمازگزاران » که از نمازشان غافلند « آنان که ریا می کنند » و از [داده] زکات [و وسایل و نیازمندی های خانه] خودداری

پاورقی:

(۱) نمونه بینات، ص ۸۸۳.

نشانه های انکار قیامت

شأن نزول آیه های ۱ تا ۷ سوره ماعون

«ابوسفیان»، سرکرده قریش برای خودنمایی و نفوذ بر دیگران و حفظ ریاست بر قبیله، هر هفته دو شتر قربانی می کرد و گوشت آن را می پخت و قبیله اش را به میهانی فرامی خواند. از این گوشت قربانی، یتیمان و گرسنگان بهره ای نمی بردند و چون آنان نزد او جایگاهی نداشتند، اگر هنگام تقسیم غذا آنان را می دید، عصبانی می شد و با عصایی که در دست داشت، آنان را از خود می راند. در این جا، آیه های ۱ تا ۷ سوره ماعون نازل شد و خطاب به پیامبر، آثار شوم انکار روز جزا را در اعمال منکران بازگو کرد. راندن یتیمان و تشویق نکردن دیگران به غذا دادن به افراد نیازمند، غفلت از نماز و ریاکاری از جمله آثار انکار روز جزاست که در کارهای منکران دیده می شود. مسئله عواطف انسانی درباره یتیمان بیش تر مطرح است تا اطعام و سیرکردن آنان؛ چرا که بیش ترین رنج یتیم به سبب از دست دادن کانون عاطفه است و تغذیه جسمی در مرحله بعد قرار دارد. ترجمه آیه های ۱ تا ۷ سوره ماعون، آثار انکار روز جزا را برمی شمارد:

آیا کسی را که [روز] جزا را دروغ می خواند، دیدی؟ ﴿۱﴾ این همان کسی است که یتیم را به سختی می راند ﴿۲﴾ و به خوراک دادن بینوا ترغیب نمی کند ﴿۳﴾ پس وای بر نمازگزاران ﴿۴﴾ که از نمازشان غافلند ﴿۵﴾ آنان که ریا می کنند ﴿۶﴾ و از [داده] زکات [و وسایل و نیازمندی های خانه] خودداری می ورزند. ﴿۱﴾

پاورقی:

(۱) نمونه بینات، ص ۸۸۳.

نشانه های انکار قیامت

شأن نزول آیه های ۱ تا ۷ سوره ماعون

«ابوسفیان»، سرکرده قریش برای خودنمایی و نفوذ بر دیگران و حفظ ریاست بر قبیله، هر هفته دو شتر قربانی می کرد و گوشت آن را می پخت و قبیله اش را به میهانی فرامی خواند. از این گوشت قربانی، یتیمان و گرسنگان بهره ای نمی بردند و چون آنان نزد او جایگاهی نداشتند، اگر هنگام تقسیم غذا آنان را می دید، عصبانی می شد و با عصایی که در دست داشت، آنان را از خود می راند. در این جا، آیه های ۱ تا ۷ سوره ماعون نازل شد و خطاب به پیامبر، آثار شوم انکار روز جزا را در اعمال منکران بازگو کرد. راندن یتیمان و تشویق نکردن دیگران به غذا دادن به افراد نیازمند، غفلت از نماز و ریاکاری از جمله آثار انکار روز جزاست که در کارهای منکران دیده می شود. مسئله عواطف انسانی درباره یتیمان بیش تر مطرح است تا اطعام و سیر کردن آنان؛ چرا که بیش ترین رنج یتیم به سبب از دست دادن کانون عاطفه است و تغذیه جسمی در مرحله بعد قرار دارد. ترجمه آیه های ۱ تا ۷ سوره ماعون، آثار انکار روز جزا را برمی شمارد:

آیا کسی را که [روز] جزا را دروغ می خواند، دیدی؟ ﴿ این همان کسی است که یتیم را به سختی می راند ﴿ و به خوراک دادن بینوا ترغیب نمی کند ﴿ پس وای بر نمازگزاران ﴿ که از نمازشان غافلند ﴿ آنان که ریا می کنند ﴿ و از [داده] زکات [و وسایل و نیازمندی های خانه] خودداری می ورزند. ﴿ (۱)

پاورقی:

(۱) نمونه بینات، ص ۸۸۳.

اعراب آیات

{بِسْمِ} حرف جر و اسم بعد از آن مجرور {اللَّهِ} مضاف الیه، مجرور یا در محل جر / فعل مقدر یا محذوف / فاعل محذوف

{الرَّحْمَنِ} نعت تابع {الرَّحِيمِ} نعت تابع

{أَرَأَيْتَ} همزه (أ) حرف استفهام / فعل ماضی، مبنی بر سکون / (ت) ضمیر متصل، در محل رفع و فاعل {الَّذِي} مفعول به، منصوب یا در محل نصب {يُكَذِّبُ} فعل مضارع، مرفوع به ضمه ظاهری یا تقدیری / فاعل، ضمیر مستتر (هو) در تقدیر {بِالَّذِينَ} حرف جر و اسم بعد از آن مجرور

{فَذَلِكْ} (ف) رابط جواب برای شرط / مبتداء، مرفوع یا در محل رفع {الَّذِي} خبر، مرفوع یا در محل رفع {يَدْعُ} فعل مضارع، مرفوع به ضمه ظاهری یا تقدیری / فاعل، ضمیر مستتر (هو) در تقدیر {الَّتِي} مفعول به، منصوب یا در محل نصب

{وَلَا} (و) حرف عطف / حرف نفی غیر عامل {يُخْضُّ} فعل مضارع، مرفوع به ضمه ظاهری یا تقدیری / فاعل، ضمیر مستتر (هو) در تقدیر {عَلَى} حرف جر {طَعَامٍ} اسم مجرور یا در محل جر {الْمَسْكِينِ} مضاف الیه، مجرور یا در محل جر

{فَوَيْلٌ} (ف) حرف استیناف / مبتداء، مرفوع یا در محل رفع {لِلْمُصَلِّينَ} حرف جر و اسم بعد از آن مجرور / خبر در تقدیر یا محذوف یا در محل

{الَّذِينَ} نعت تابع {هُمُ} مبتداء، مرفوع یا در محل رفع {عَنْ} حرف جر {صَلَاتِهِمْ} اسم مجرور یا در محل جر / (ه) ضمیر متصل در محل جر، مضاف الیه {سَاهُونَ} خبر، مرفوع یا در محل رفع

{الَّذِينَ} نعت تابع {هُمُ} مبتداء، مرفوع یا در محل رفع {يُرَاوُنَ} فعل مضارع، مرفوع به ثبوت نون / (و) ضمیر متصل در محل رفع و فاعل / خبر در تقدیر یا محذوف یا در محل

{وَيَمْنَعُونَ} (و) حرف عطف / فعل مضارع، مرفوع به ثبوت نون / (و) ضمیر متصل در

محل رفع و فاعل {الْمَاعُونُ} مفعولٌ به، منصوب یا در محل نصب

آوانگاری قرآن

.Bismi Allahi alrrahmani alrraheemi

Araayta allathee yukaththibu bialddeeni.۱

Fathalika allathee yaduAAAAu alyateema.۲

Wala yahuddu AAala taAAami almiskeeni.۳

Fawaylun lilmusalleena.۴

Allatheena hum AAan salatihim sahoona.۵

Allatheena hum yuraoona.۶

WayamnaAAoona almaAAoona.۷

ترجمه سوره

ترجمه فارسی استاد فولادوند

به نام خداوند رحمتگر مهربان

آیا کسی را که [روز] جزا را دروغ می خواند، دیدی؟ (۱)

این همان کس است که یتیم را بسختی می راند، (۲)

و به خوراک دادن بینوا ترغیب نمی کند. (۳)

پس وای بر نماز گزارانی (۴)

که از نمازشان غافلند، (۵)

آنان که ریا می کنند، (۶)

و از [دادن زکات] و وسایل و مایحتاج خانه خودداری می ورزند. (۷)

ترجمه فارسی آیت الله مکارم شیرازی

به نام خداوند بخشنده بخشایشگر.

«۱» آیا کسی که روز جزا را پیوسته انکار می کند دیدی؟

«۲» او همان کسی است که یتیم را با خشونت می راند،

«۳» و [دیگران را] به اطعام مسکین تشویق نمی کند!

«۴» پس وای بر نماز گزارانی که...

«۵» در نماز خود سهل انگاری می کنند،

«۶» همان کسانی که ریا می کنند،

«۷» و دیگران را از وسایل ضروری زندگی منع می نمایند!

ترجمه فارسی حجت الاسلام والمسلمین انصاریان

به نام خدا که رحمتش بی اندازه است و مهربانی اش همیشگی.

آیا کسی که همواره روز جزا را انکار می کند، دیدی؟ (۱)

همان که یتیم را به خشونت و جفا از خود می راند، (۲)

و [کسی را] به طعام دادن به مستمند تشویق نمی کند. (۳)

پس وای بر نماز گزاران (۴)

که از نمازشان غافل و نسبت به آن سهل انگارند. (۵)

همانان که همواره ریا می کنند (۶)

و از [دادن] وسایل و ابزار ضروری زندگی [و زکات، هدیه و صدقه به نیازمندان] دریغ می ورزند. (۷)

ترجمه فارسی استاد الهی قمشه ای

بنام خداوند بخشنده مهربان

ای رسول ما آیا دیدی آن کس یعنی ولید مغیره را که روز جزا را انکار میکرد؟ (۱)

این همان شخص بیرحم است که یتیم را از در خود بقهر میراند و هرگز درویش را بر سفره طعام خود نمی خواند (۲)

و کسی را بر اطعام فقیر ترغیب نمیکند (۳)

پس وای بر آن نمازگزاران (۴)

که دل از یاد خدا غافل دارند (۵)

همانان که اگر طاعتی کنند به ریا و خود نمائی کنند (۶)

زکات و احسان را از فقیران و هر خیر کوچک راحتی فرض را هم از محتاجان منع کنند (۷)

ترجمه فارسی حجت الاسلام والمسلمین قرائتی

به نام خداوند بخشنده ی مهربان.

آیا کسی که قیامت را انکار می کند دیده ای؟ (۱)

و دیگران را بر اطعام مسکین تشویق نمی کند. (۲)

و دیگران را بر اطعام مسکین تشویق نمی کند. (۳)

پس وای به حال نمازگزاران. (۴)

آنان که از نمازشان غافلند. (۵)

آنان که پیوسته ریا می کنند. (۶)

و از دادن زکات (و وسایل ضروری زندگی) باز می دارند. (۷)

ترجمه فارسی استاد مجتبیوی

به نام خدای بخشاینده مهربان

آیا دیدی آن کس را که دین - دین خدای یا روز حساب و جزا - را دروغ می انگارد؟ (۱)

پس آن، کسی است که یتیم را به سختی - با ستم و بی مهربی - می راند، (۲)

و بر طعام دادن بینوا [خود و دیگران را] بر نمی انگیزد. (۳)

پس وای بر نماز گزاران، (۴)

آنان که از نمازشان غافلند، (۵)

همانان که به دیگران می نمایانند - در عبادت ریا می کنند -، (۶)

و نیازمندی ها - یا زکات - را [از نیازمندان] دریغ می دارند. (۷)

ترجمه فارسی استاد آیتی

به نام خدای بخشاینده مهربان

آیا آن را که روز جزا را دروغ می شمرد دیدی؟ (۱)

او همان کسی است که یتیم را به اهانت می راند، (۲)

و مردم را به طعام دادن به بینوا و نمی دارد. (۳)

پس وای بر آن نماز گزارانی (۴)

که در نماز خود سهل انگارند، (۵)

آنان که ریا می کنند، (۶)

و از دادن زکات دریغ می ورزند. (۷)

ترجمه فارسی استاد خرماهی

به نام خداوند بخشنده مهربان

آیا ملاحظه کرده ای کسی را که روز جزا را انکار می کند؟ (۱)

این همان کسی است که یتیم را می راند (۲)

و بر اطعام بینوا، ترغیب نمی کند (۳)

پس وای بر آن نماز گزاران (۴)

همان کسانی که از نماز خویش غافلند (۵)

کسانی که ایشان [در نماز هم] ریاکاری می کنند (۶)

و زکات را باز می دارند (۷)

ترجمه فارسی استاد معزی

بنام خداوند بخشاینده مهربان

آیا دیدی آن را که تکذیب کند به دین (۱)

پس آن است که می راند یتیم را (۲)

و ترغیب نکند بر خوراک بینوا (۳)

پس وای بر نماز گزاران (۴)

آنان که از نماز خویشند غفلت کنندگان (۵)

آنان که خودنمائی کنند (۶)

و بازدارند زکات را (یا خیر را) (۷)

ترجمه انگلیسی قرائی

.In the Name of Allah, the All-beneficent, the All-merciful

?Did you see him who denies the Retribution ۱

,That is the one who drives away the orphan ۲

.and does not urge the feeding of the needy ۳

,Woe to them who pray ۴

,those who are heedless of their prayers— ۵

those who show off ۶

.but deny aid v

ترجمہ انگلیسی شاکر

(Have you considered him who calls the judgment a lie? (۱)

(That is the one who treats the orphan with harshness, (۲

(And does not urge (others) to feed the poor. (۳

(So woe to the praying ones, (۴

(Who are unmindful of their prayers, (۵

(Who do (good) to be seen, (۶

(And withhold the necessities of life. (۷

ترجمہ انگلیسی ایروینگ

!In the name of God, the Mercy-giving, the Merciful

?Have you seen someone who rejects religion (۱)

That is the person who pushes the orphan aside (۲)

.and does not promote feeding the needy (۳)

It will be too bad for the prayerful (۴)

,who are absent-minded as they pray (۵)

who aim to be noticed (۶)

. while they hold back contributions (۷)

ترجمہ انگلیسی آربری

In the Name of God, the Merciful, the Compassionate

(Hast thou seen him who cries lies to the Doom? (۱

(That is he who repulses the orphan (۲

(and urges not the feeding of the needy. (۳

(So woe to those that pray (worshippers) (۴

(and are heedless of their prayers, (۵

(to those who make display (۶

(and refuse charity. (۷

ترجمہ انگلیسی بیکتال

.In the name of Allah, the Beneficent, the Merciful

(Hast thou observed him who belieeth religion? (۱

(That is he who repelleth the orphan, (۲

(And urgeth not the feeding of the needy. (۳

(Ah, woe unto worshippers (۴

(Who are heedless of their prayer; (۵

(Who would be seen (at worship) (۶

(Yet refuse small kindnesses! (۷

ترجمہ انگلیسی یوسفعلی

.In the name of Allah Most Gracious Most Merciful

(Seest thou one who denies the Judgment (to come)? (۱

(Then such is the (man) who repulses the orphan (with harshness) (۲

(And encourages not the feeding of the indigent. (۳

(So woe to the worshippers (۴

(Who are neglectful of their Prayers (۵

(Those who (want but) to be seen (of men) (۶

(But refuse (to supply) (Even) neighborly needs. (۷

ترجمه فرانسوی

Au nom d'Allah, le Tout Miséricordieux, le Très Miséricordieux

?Vois-tu celui qui traite de mensonge la Rétribution .۱

,C'est bien lui qui repousse l'orphelin .۲

.et qui n'encourage point à nourrir le pauvre .۳

Malheur donc, à ceux qui prient .۴

,tout en négligeant (et retardant) leur Salat .۵

,qui sont pleins d'ostentation .۶

.(et refusent l'ustensile (à celui qui en a besoin .۷

ترجمه اسپانیایی

?Qué te parece el que desmiente el Juicio? .۱

Es el mismo que rechaza violentamente al huérfano .۲

.Y no anima a dar de comer al pobre .۳

Ay de los que orani .۴

,distráídamente .۵

para ser vistos .۶

!Y niegan la ayuda .۷

ترجمه آلمانی

.digen, des Barmherzigen ۞ Im Namen Allahs, des Gn

?Hast du den nicht gesehen, der die Religion lügenhaft nennt .۱

t ۞ Das ist der, der die Waise verst .۲

.Und nicht zur Speisung des Armen antreibt .۳

,So wehe denen, die Gebete sprechen .۴

,Doch ihres Gebetes uneingedenk sind .۵

Die nur gesehen sein wollen .۶

.Und die kleinen Dienste nicht erweisen .۷

ترجمه ایتالیایی

In nome di Allah, il Compassionevole, il Misericordioso

?Non vedi colui che taccia di menzogna il Giudizio .۱

,E' quello stesso che scaccia l'orfano .۲

.e non esorta a sfamare il povero .۳

Guai a quelli che fanno l'orazione .۴

,e sono incuranti delle loro orazioni .۵

che sono pieni di ostentazione .۶

.e rifiutano di dare ciò che è utile .۷

!Во имя Аллаха Милостивого, Милосердного

?Видал ли ты того, кто ложью считает религию .۱

Это ведь тот, кто отгоняет сироту .۲

.и не побуждает накормить бедного .۳

,Горе же молящимся .۴

,которые о молитве своей небрегут .۵

которые лицемерят .۶

!и отказывают в подаянии .۷

.Rahman ve rahîm Allah adıyla

?Grdüm mü yalanlayan dîni –۱

.te budur o kimse ki horlar yetîmi ف –۲

.Ve doyurmaz da, nayak olmaz da doyurmaya yoksulu –۳

.Vay hallerine o namaz klanlarn –۴

.ylesine namaz klanlarn ki namazlarn unuturlar ض –۵

.Ve onlar, bütünü i lerini gsteri için yaparlar –۶

.Ve zekât vermeyi menederler –۷

!Mərhmətli, rəhmli Allahın adı ilə

۱. (Ya Peyğəmbər!) Dini (haqq-hesab gününü) yalan hesab edəni (Əbu Cəhli) ?gördünmü

۲. (O elə adamdır ki, yetimi itələyib qovar (haqqını verməz

۳. Və (xalqı) yoxsulu yedirtməyə rəğbətləndirməz (nə özü fəqiri yedirdər, nə də .özgəsini qoyar

۴. Vay halına o namaz qılanların ki

۵. Onlar öz namazlarından qafildirlər (səhlənkarlıqları üzündən namazlarını vaxtlı- .vaxtında qılmazlar

۶. Onlar (namazlarında) riyakarlıq edər

۷. Və (xalqa) zəkat verməyi qadağan edərlər (yaxud xəsislik göstərib bir iş üçün .qonum-qonşuya lazım olan qab-qacağı verməkdən imtina edərlər

ترجمہ اردو

شروع خدا کا نام لے کر جو بے ایمان نہایت رحم والا ہے

۱. بے ایمان تم نہ اس شخص کو دیکھا جو (روز) جزا کو جلا تا ؟

۲. یم و یمی (بدبخت) ، جو یتیم کو دیکھ دیتا ہے

۳. اور فقیر کو کہانا کہلائے کہ لے (لوگو کو) ترغیب نہ دیتا

۴. تو ایسے نمازیوں کی خرابی ہے

۵. جو نماز کی طرف سے غافل رہتا ہے

۶. جو ریا کاری کرتا ہے

۷. اور برتن کی چیزیں عاریتاً نہ دیتا

ترجمہ پشتو

۱. شروع کوم د الله په نامه چې ر زيات مهربانه او پوره رحم لرونک د. هغه ل وک د وليده چې د قيامت ور ي د دروغ

□□له.

۲. همدغه کس د □□ چ□□ یتیم ر□□ ی ش□□ی.

۳. او (نور خلک) مسکین ته په طعام ورکولو نه بل□□ی.

۴. نو "ویل" د □□ (د دوزخ یوه کنده ده) د هغو لمون□□

۵. کوونکیو لپاره چ□□ د خپل لمان□□ه نه غافل وی.

۶. هغه کسان چ□□ ریا کوی (خپل عمل نورو ته □□ایی)

۷. او نور خلک د ژوند د ضروری وسایلو □□خه منع□□ کوی.

ترجمه کردی

۱. Bi navê Yezdanê Dilovan ê Dilovîn (Muhemmed!) qe te ewê, ku ol dida .
?derewdêrandin e dîtîye

۲. (Îdî ewa sêwîyan dide ber nuqoçkan (li wan cewr dike

۳. (Û ewa ji bona xurekdana belangazan jî helana nade (maldaran

۴. Îdî ewanê! nimej dikin hene! xwefî li wan be

۵. Ku ewan (merivênwusanin qe tu rûmetê) nadin e nimeja xwe

۶. Ewan ji bona gotinê nimej dikin

۷. Ewan qe bi destê tu xezanî jî nagirin

ترجمه اندونزی

(۵) orang-orang yang lalai dari shalatnya (Yaitu)

(۱) (Orang-orang yang berbuat ria) (۶)

(۲) (Dan enggan (menolong dengan) barang berguna) (۷)

(Dengan menyebut nama Allah Yang Maha Pemurah (۳

(lagi Maha Penyayang. (۴

(Sesungguhnya Kami telah memberikan kepadamu nikmat yang banyak.(۱) (۵

(Maka dirikanlah salat karena Tuhanmu dan berkorbanlah.(۲) (۶

(Sesungguhnya orang-orang yang membenci kamu dialah yang terputus.(۳) (۷

ترجمه ماليزيایی

Dengan nama Allah, Yang Maha Pemurah, lagi Maha Mengasihani

Tahukah engkau akan orang yang mendustakan agama (meliputi hari pembalasan)?

((۱

(Orang itu ialah yang menindas serta berlaku zalim kepada anak yatim, (۲

Dan ia tidak menggalakkan untuk memberi makanan yang berhak diterima oleh

(orang miskin. (۳

Kalau orang yang demikian dikira dari bilangan orang-orang yang mendustakan)

(agama), maka kecelakaan besar bagi orang-orang Ahli Sembahyang - (۴

laitu) mereka yang berkeadaan lalai daripada menyempurnakan sembahyangnya;)

((۵

Juga bagi) orang-orang yang berkeadaan riak (bangga diri dalam ibadat dan)

(bawaannya), (۶

Dan orang-orang yang tidak memberi sedikit pertolongan (kepada orang yang

(berhak mendapatnya). (۷

ترجمه سواحیلی

Kwajina la Mwenyeezi Mungu, Mwingi wa rehema, Mwenye kurehemu

۱. Je unamjua ambaye anakadhibisha dini ?

۲. Huyo ndiye anaye msukuma yatima.

۳. Wala hahimizi kumlisha masikini.

۴. Basi ole wao wanaoswali.

۵. Ambao wanapuuza swala zao.

۶. Ambao wao hujionyesha.

۷. Wakazuilia (watu) manufaa.

تفسیر سوره

تفسیر المیزان

صفحه ی ۶۳۲

(۱۰۷) سوره ماعون مدنی یا مکی است و هفت آیه دارد (۷)

[سوره الماعون (۱۰۷): آیات ۱ تا ۷] ترجمه آیات به نام خداوند رحمان و رحیم،

(ای رسول ما) آیا دیدی آن کس (ولید مغیره) را که روز جزا را انکار کرد؟ (۱).

این همان شخص (بی رحم) است که یتیم را از در خود به قهر میراند (۲).

و کسی را بر اطعام فقیر ترغیب نمی کند (۳).

پس وای بر آن نماز گزاران (۴).

که دل از یاد خدا غافل دارند (۵).

همانان که (اگر طاعتی کنند) به ریا و خودنمایی کنند (۶).

و دیگران را از ضروریات زندگی منع می کنند (۷).

بیان آیات این سوره تهدید کسانی است که خود را مسلمان معرفی کرده اند ولی متخلق به

اخلاق منافقینند، از قبیل سهو از نماز، و ریا کردن در اعمال، و منع ماعون، که هیچ یک از اینها با ایمان به روز جزا سازگاری ندارد.

و این سوره هم احتمال دارد مکی باشد و هم مدنی.

[اوصاف تکذیب کنندگان دین: راندن یتیم، عدم اهتمام به طعام مسکین، سهل انگاری در نماز گزاردن، ریا کاری و منع ماعون]"

"أَرَأَيْتَ الَّذِي يُكَذِّبُ بِالدِّينِ" کلمه "رؤیت" هم می تواند به معنای دیدن با چشم باشد، و هم به معنای معرفت. و خطاب در این آیه شریفه به رسول خدا (ص) است، بدان جهت که فردی شنونده است، نه بدان جهت که

پیامبر است، در نتیجه خطاب به عموم شنوندگان دنیا خواهد بود. و مراد از "دین"، جزای یوم الجزاء است، پس کسی که دین را تکذیب کند منکر معاد است.

ولی بعضی «۱» گفته اند: مراد از دین، همان معنای معروفش یعنی کیش و ملت است.

"فَذَلِكِ الَّذِي يَدْعُ الْيَتِيمَ" کلمه "دع" به معنای رد کردن به زور و به جفا است، و حرف "فاء" در کلمه "فَذَلِكِ" برای توهم معنای شرط است، و تقدیر کلام "أرأيت الذي يكذب بالجزاء فعرفته بصفاته، فان لم تعرفه فذلك الذي..." است، یعنی آیا آن کس را که روز جزا را تکذیب می کند، از راه صفاتی که لازمه تکذیب است شناختی؟ اگر نشناختی پس بدان که او کسی است که یتیم را به زور از در خانه خود می راند، و او را جفا می کند، و از عاقبت عمل زشتش نمی ترسد، و اگر روز جزا را انکار نمی داشت چنین جرأتی را به خود نمی داد، و از عاقبت عمل خود می ترسید، و اگر می ترسید به یتیم ترحم می نمود.

"وَلَا يَحُضُّ عَلَى طَعَامِ الْمَسْكِينِ" کلمه "حض" به معنای تحریک و تشویق است، و در کلام مضافی حذف شده، تقدیرش "و لا يحض على اطعام طعام المسكين" است، یعنی مردم را به اطعام طعام مسکین تشویق نمی کند.

بعضی «۲» از مفسرین گفته اند: اگر تعبیر به طعام کرد، نه به اطعام، برای این بود که اشاره کرده باشد به اینکه مسکین گویا مالک زکات و صدقه است و احتیاج ندارد به اینکه کسی به او اطعام کند، وقتی طعام را که حق خود او است به او بدهند او خودش می خورد، هم چنان که در

جای دیگر فرموده: " وَ فِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ لِّلسَّائِلِ وَ الْمَحْرُومِ " «۳».

(۱) تفسیر فخر رازی، ج ۳۲، ص ۱۱۲.

(۲) روح المعانی، ج ۳۰، ص ۳۴۲.

(۳) سائل و محروم در اموال مردم حقیق دارند. سوره ذاریات، آیات ۱۹.

صفحه ی ۶۳۴

بعضی «۱» دیگر گفته اند: طعام در آیه به معنای اطعام است. و اگر تعبیر به تشویق به طعام کرد، و نه به خود عمل (اطعام) برای این بود که حض هم شامل تشویق عملی یعنی خود عمل اطعام می شود، و هم شامل تشویق زبانی.

" فَوَيْلٌ لِّلْمُصَلِّينَ الَّذِيْنَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ " یعنی آنهایی که از نمازشان غافلند اهتمامی به امر نماز ندارند، و از فوت شدنش باکی ندارند چه اینکه به کلی فوت شود و چه اینکه بعضی از اوقات فوت گردد، و چه اینکه وقت فضیلتش از دست برود و چه اینکه ارکان و شرایطش و احکام و مسائلش را ندانسته نمازی باطل بخوانند.

در آیه شریفه تکذیب گزافه روز جزا به چنین نمازگزارانی تطبیق شده، چون حرف " فاء " که بر سر جمله آمده می فهماند جمله مزبور نتیجه تکذیب روز جزا است و می رساند چنین نمازگزارانی خالی از نفاق نیستند، چون تکذیب روز جزا تنها به این نیست که به کلی آن را منکر شود، کسی هم که تظاهر به ایمان می کند و نماز مسلمانان را می خواند، اما طوری می خواند که عملاً نشان می دهد باکی از روز جزا ندارد، او نیز روز جزا را تکذیب کرده.

" الَّذِيْنَ هُمْ يُرَاؤْنَ " کسانی که عبادت را در انظار مردم انجام می دهند، (و یا در انظار بهتر و غلیظتر انجام می دهند)، اینگونه افراد شکارچینی هستند که با زبان شکار حرف می زنند، تا

شکار بدامشان بیفتد، (در بین مسلمانان خود را مسلمان تر از آنان جلوه می دهند، و معلوم است اگر در بین اهل ملتی دیگر قرار بگیرند چهره آن مردم را به خود می گیرند).

"وَيَمْنَعُونَ الْمَاعُونَ" کلمه "ماعون" به معنای هر عملی و هر چیزی است که به شخصی محتاج داده شود، و حاجتی از حوائج زندگی او را بر آورد، مانند قرض و هدیه و عاریه و امثال آن. تفسیرهای متفرق دیگری هم که برای این کلمه کرده اند به همین معنایی که ما کردیم بر می گردد.

بحث روایتی [(چند روایت در باره مفاد آیات گذشته از جمله: سهل انگاری در باره نماز و مراد از منع "ماعون")]

در تفسیر قمی در ذیل آیه شریفه "أَرَأَيْتَ الَّذِي يُكَذِّبُ بِاللِّدِينِ" آمده که این آیه در

ص ۳۴۳.

، ج ۳۰،

(۱) روح المعانی

صفحه ی ۶۳۵

باره ابو جهل و کفار قریش نازل شد، و در ذیل آیه شریفه "الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ" آمده که منظور از این جمله کسانی هستند که به کلی نماز را ترک کنند، زیرا اگر صرف سهو آدمی را مستوجب ویل سازد، باید همه مستوجب باشند، چون هر انسانی و مسلمانی در نمازش سهو می کند، امام صادق (ع) در ذیل این آیه فرموده: منظور تاخیر نماز از اول وقت و بدون عذر است «۱».

و در کتاب خصال از علی (ع) آمده که در ضمن حدیث چهارصدبندی فرمود: هیچ عملی نزد خدا محبوب تر از نماز نیست، پس مبدا هیچ کاری از کارهای دنیا شما را از نماز در اول وقتش باز ندارد، برای اینکه خدای عز و جل اقوامی را به همین جرم مذمت نموده و فرموده:

الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ" یعنی کسانی که از در غفلت نسبت به امر نماز و اوقات آن سهل انگاری می کنند «۲».

و در کافی به سند خود از محمد بن فضیل روایت کرده که گفت: از عبد صالح (موسی بن جعفر (ع)) از مفاد کلام خدای عز و جل پرسیدم که می فرماید: "الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ"، فرمود: کسی است که حق نماز را ضایع کند «۳».

مؤلف: و این مضامین در روایاتی دیگر نیز آمده.

و در الدر المنثور است که ابن جریر و ابن ابی حاتم و بیهقی در کتاب سنن خود، از علی بن ابی طالب روایت کرده اند که در تفسیر "الَّذِينَ هُمْ يُرَاؤُنَ" فرمود: یعنی با نماز خود ریا می کنند «۴».

و نیز در همان کتاب آمده که ابو نعیم و دیلمی و ابن عساکر از ابو هریره نقل کرده اند که گفت: رسول خدا (ص) در تفسیر آیه "وَيَمْنَعُونَ الْمَاعُونَ" فرمود: ماعون همه آن چیزهایی است که مردم به عنوان کمک در بین خود عاریه می دهند و می گیرند، از تبر گرفته تا دیگ و دلو و نظایر آن «۵».

و در کافی به سند خود از ابو بصیر از امام صادق (ع) روایت آورده که در ضمن حدیثی فرمود: منظور از ماعون در جمله "وَيَمْنَعُونَ الْمَاعُونَ" قرضی است که بدهی و

(۱) تفسیر قمی، ج ۲، ص ۴۴۴.

(۲) خصال، ج ۲، ص ۶۲۱.

(۳) فروع کافی، ج ۳، ص ۲۶۸، ح ۵.

(۴) الدر المنثور، ج ۶، ص ۴۰۰.

(۵) الدر المنثور، ج ۶، ص ۴۰۰.

در این روایت ماعون به زکات هم تفسیر شده، و این تفسیر از طرق اهل سنت نیز از علی (ع) روایت شده، نظیر روایتی که در الدر المنثور به این عبارت آمده:

"ماعون" زکات واجب است که از آن مضایقه می کنند، و به نماز خویش خودنمایی و ریا می کنند، و مانع زکات خود می شوند «۲».

و در الدر المنثور است که ابن قانع از علی بن ابی طالب روایت کرده که گفت: از رسول خدا (ص) شنیدم می فرمود: مسلمان برادر مسلمان است، وقتی با او بر خورد می کند، سلامش می گوید، و او سلام را به وجهی بهتر به وی بر می گرداند، یعنی او باید سلام کند و این باید عليك بگوید و باید که ماعون را از او دریغ ندارد. پرسیدم یا رسول الله ماعون چیست؟ فرمود: از سنگ گرفته تا آهن و از آب گرفته تا هر چیز دیگر «۳».

مؤلف: رسول خدا در روایتی دیگر آهن را به دیگ های مسین و تبر آهنین، و سنگ را به دیگ های سنگی تفسیر فرموده «۴».

(۱) فروع کافی، ج ۳، ص ۴۹۹، ح ۹.

(۲) الدر المنثور، ج ۶، ص ۴۰۱.

(۳ و ۴) الدر المنثور، ج ۶، ص ۴۰۰.

تفسیر نمونه

سوره ماعون

مقدمه

این سوره در مکه نازل شده و دارای ۷ آیه است.

محتوی و فضیلت سوره ماعون

این سوره به عقیده بسیاری از مفسران از سوره های مکی است، و لحن آیات آن که در مقاطع کوتاه و کوبنده، از قیامت و اعمال منکران آن سخن می گوید گویای همین مطلب است.

رویه گرفته در این سوره صفات و اعمال منکران قیامت در پنج مرحله بیان شده، که آنها به خاطر

تکذیب این روز بزرگ چگونه از ((انفاق)) در راه خدا، کمک به ((یتیمان))، و ((مسکینان)) سرباز می زنند، و چگونه در مورد ((نماز)) مسامحه کار و ریاکارند، و از کمک به ((نیازمندان)) رویگردانند؟

در شاءن نزول این سوره بعضی گفته اند: در باره ابو سفیان نازل شده که هر روز دو شتر بزرگ نحر می کرد، و خود و اطرافیان یارانش از آن استفاده مینمودند اما روزی یتیمی آمد و تقاضای چیزی کرد او با عصایش بر او زد و او را دور کرد بعضی دیگر گفته اند که آیه در باره ولید بن مغیره یا عاص بن وائل نازل شده است .

در فضیلت تلاوت این سوره در حدیثی از امام باقر (علیه السلام) آمده است که من قراءه رأیت الذی یکذب بالدین فی فرائضه و نوافله قبل الله صلاته و صیامه ، و لم یحاسبه بما کان منه فی الحیاه الدنیا: هر کس این سوره را در نمازهای فریضه و نافلة اش بخواند خداوند نماز و روزه او را قبول می کند، و او را در برابر کارهایی که در زندگی دنیا از او سرزده است مورد محاسبه قرار نمی دهد.

تفسیر :

اثرات شوم انکار معاد

در این سوره نخست پیغمبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) را مخاطب قرار داده و اثرات شوم انکار روز جزا را در اعمال منکران بازگو می کند.

آیا دیدی کسی را که روز جزا را پیوسته انکار می کند؟! (اه رأیت الذی یکذب بالدین).

سپس بی آنکه در انتظار پاسخ این سؤال بماند می افزاید.

او همان کسی است که یتیم

را با خشونت میراند! (فذلک الذی یدع الیتیم).

و دیگران را به اطعام مسکین و مستمند تشویق نمی کند (و لا یحض علی طعام المسکین).

منظور از ((دین)) در اینجا ((جزا)) یا ((روز جزا)) است، و انکار روز جزا و دادگاه بزرگ آن، بازتاب وسیعی در اعمال انسان دارد که در این سوره به پنج قسمت از آن اشاره شده است از جمله: ((راندن یتیمان با خشونت،)) و ((عدم تشویق دیگران به اطعام افراد مسکین)) است یعنی نه خود انفاق می کند و نه دیگران را دعوت به این کار می نماید.

بعضی نیز احتمال داده اند که منظور از ((دین)) در اینجا قرآن یا تمام آئین اسلام است، ولی معنی اول مناسب تر به نظر می رسد، و نظیر آن را در سوره ((انفطار)) آیه ۹ کلا بل تکذبون بالدین، و سوره ((تین)) آیه ۷ فما یکذبک بعد بالدین نیز

آمده است که به قرینه آیات دیگر آن سوره ها منظور از دین روز جزا است.

((یدع)) از ماده ((دع)) (بر وزن حد) به معنی دفع شدید و راندن تواءم با خشونت و عنف است.

و ((یحض)) از ماده ((حض)) به معنی تحریض و ترغیب دیگران بر چیزی است، راغب در مفردات می گوید: حص تشویق در حرکت و سیر است، ولی حض چنین نیست.

از آنجا که ((یحض)) و ((یدع)) به صورت فعل ((مضارع)) آمده نشان می دهد که این کار مستمر آنها است در مورد یتیمان و مستمندان.

باز در اینجا این نکته جلب توجه

می کند که در مورد یتیمان مسأله عواطف انسانی بیشتر مطرح است تا اطعام و سیر کردن ، چرا که بیشترین رنج یتیم از دست دادن کانون عاطفه و غذای روح است ، و تغذیه جسمی در مرحله بعد قرار دارد. و باز در این آیات به مسأله اطعام ((مستمندان)) که از مهمترین کارهای خیر است برخورد می کنیم ، تا آنجا که می فرماید: اگر خود قادر به اطعام مستمندی نیست دیگران را به آن تشویق کند.

تعبیر به ((فذلک)) (با توجه به اینکه فا در اینجا معنی سببیت را می بخشد) اشاره به این نکته است که فقدان ایمان به معاد سبب این خلافتکاریها می شود، و به راستی چنین است ، آن کس که آن روز بزرگ و آن دادگاه عدل ، و آن حساب و کتاب و پاداش و کیفر را در اعماق جان باور کرده باشد، آثار مثبتش در تمام اعمال او ظاهر می شود، ولی آنها که ایمان ندارند اثر آن در جراتشان بر گناه و انواع جرائم کاملاً محسوس است .

در سومین وصف این گروه ، می فرماید: ((وای بر نمازگزاران)) (فویل للمصلین).

((همان نمازگزارانی که نماز خود را به دست فراموشی می سپرند)) (الذین هم عن صلاتهم ساهون).

نه ارزشی برای آن قائلند، و نه به اوقاتش اهمیتی می دهند، و نه ارکان و شرائط و آدابش را رعایت می کنند.

((ساهون)) از ماده ((سهو)) در اصل به معنی خطائی که از روی غفلت سرزند، خواه در فراهم کردن مقدماتش مقصر باشد یا نه ، البته در صورت اول معذور نیست ، و در

صورت دوم معذور است ، ولی در اینجا منظور سهو تواءم با تقصیر است .

باید توجه داشت که نمی فرماید در نمازشان سهو می کنند چون سهو در نماز به هر حال برای هر کس واقع می شود، بلکه می فرماید از اصل نماز سهو می کنند و کل آن را به دست فراموشی می سپرند.

روشن است این مطلب اگر یک یا چند بار اتفاق بیفتد ممکن است از قصور باشد، اما کسی که پیوسته نماز را فراموش می کند و آن را به دست فراموشی می سپارد، پیدا است که برای آن اهمیتی قائل نیست ، و یا اصلاً به آن ایمان ندارد، و اگر گهگاه نماز می خواند از ترس زبان مردم و مانند آن است .

در این که منظور از ((ساهون)) در اینجا چیست ؟ علاوه بر آنچه در بالا گفتیم تفسیرهای دیگری نیز کرده اند، از جمله اینکه منظور تاءخیر انداختن نماز از وقت فضیلت است .

و یا اینکه منظور اشاره به منافقانی است که نه برای نماز ثوابی معتقد بودند و نه برای ترک آن عقاب .

یا اینکه منظور کسانی است که در نمازهای خود ریا می کنند (در حالی

که این معنی در آیه بعد می آید).

البته جمع میان این معانی ممکن است هر چند تفسیر اول مناسب تر به نظر می رسد.

به هر حال وقتی فراموش کنندگان نماز شایسته ویل هستند آنها که به کلی ترک نماز گفته و تارک الصلوه هستند چه حالی خواهند داشت !؟

در چهارمین مرحله به یکی دیگر از بدترین اعمال آنها اشاره کرده ، می فرماید: آنها کسانی هستند که پیوسته ریا می

کنند (الذین هم یراءون).

و در آخرین مرحله می افزاید: آنها دیگران را از ضروریات زندگی منع می کنند (و یمنعون الماعون).

مسلمان یکی از سرچشمه های تظاهر و ریاکاری عدم ایمان به روز قیامت ، و عدم توجه به پادشاهی الهی است ، و گرنه چگونه ممکن است انسان پادشاهی الهی را رها کند و رو به سوی خلق و خوش آیند آنها آورد؟!

((ماعون)) از ماده ((معن)) (بر وزن شاءن) به معنی چیز کم است ، و بسیاری از مفسران معتقدند که منظور از آن در اینجا اشیاء جزئی است که مردم مخصوصا همسایه ها از یکدیگر به عنوان عاریه یا تملک می گیرند، مانند مقداری نمک ، آب ، آتش (کبریت) ظروف و مانند اینها.

بدیهی است کسی که از دادن چنین اشیائی به دیگری خودداری می کند آدم بسیار پست و بی ایمانی است ، یعنی آنها به قدری بخیل اند که حتی از دادن این اشیاء کوچک مضایقه دارند، در حالی که همین اشیاء کوچک گاه نیازهای بزرگی را برطرف می کند، و منع آن ، مشکلات بزرگی در زندگی مردم ایجاد می نماید.

جمعی نیز گفته اند منظور از ((ماعون)) زکات است ، چرا که زکات نسبت به اصل مال غالبا بسیار کم است ، گاه ده درصد، و گاه پنج درصد، و گاه دو و نیم درصد است .

البته منع زکات نیز یکی از بدترین کارها است ، چرا که زکات بسیاری از مشکلات اقتصادی جامعه را حل می کند.

در روایتی از امام صادق (علیه السلام) آمده است که در تفسیر ماعون فرمود: هو القرض

یقرضه ، و المتاع یعیره ، و المعروف یصنعه : ماعون وامی است که انسان به دیگری می دهد، و وسائل زندگی است که به عنوان عاریه در اختیار دیگران می گذارد، و کمکها و کارهای خیری که انسان انجام می دهد در روایت دیگری از همان حضرت این معنی نقل شده ، و در ذیل آن آمده است که راوی گفت : ما همسایگانی داریم که وقتی وسائلی را به آنها عاریه می دهیم آن را می شکنند و خراب می کنند، آیا گناه است به آنها ندهیم ؟ فرمود: در این صورت مانعی ندارد.

در معنی ((ماعون)) احتمالات دیگری نیز گفته اند، تا آنجا که در تفسیر قرطبی بالغ بر دوازده قول در این زمینه نقل شده که بسیاری از آنها را می توان در هم ادغام کرد و مهم همان است که در بالا آوردیم .

ذکر این دو کار پشت سر یکدیگر (ریاکاری و منع ماعون) گوئی اشاره به این است که آنها آنچه برای خدا است به نیت خلق بجا می آورند، و آنچه برای خلق است از آنها دریغ میدارند، و به این ترتیب هیچ حقی را به حق دارش نمی رسانند.

این سخن را با حدیثی از پیغمبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) پایان می دهیم ، فرمود:

من منع الماعون جاره منعه الله خیره یوم القیامه ، و وکله الی نفسه ، و من وکله الی نفسه فما اسوء حاله؟! کسی که وسائل ضروری و کوچک را از همسایه اش دریغ دارد خداوند او را از خیر خود، در قیامت منع می کند، و

او را به حال خود وامی گذارد، و هر کسی خدا او را به خود واگذارد، چه بد حالی دارد؟.

۱ - جمعبندی بحثهای سوره ماعون

در این سوره کوتاه، مجموعه ای از صفات رذیله که در هر کس باشد نشانه ایمانی و پستی و حقارت او است آمده، و قابل توجه اینکه همه آنها را فرع بر تکذیب دین، یعنی جزا یا روز جزا قرار داده است،

تحقیر یتیمان، ترک اطعام گرسنگان، غفلت از نماز، ریاکاری، و عدم همکاری با مردم حتی در دادن وسائل کوچک زندگی این مجموعه را تشکیل می دهد، و به این ترتیب افراد بخیل و خودخواه، و متظاهری را منعکس می کند که نه پیوندی با خلق دارند، و نه رابطه ای با خالق افرادی که نور ایمان و احساس مسؤ ولت در وجودشان نیست نه به پاداش الهی میان دیشند و نه از عذاب او بیمناکند.

۲ - تظاهر و ریا یک بلای بزرگ اجتماعی

ارزش هر عمل بستگی به ((انگیزه)) آن دارد، و یا به تعبیر دیگر از دیدگاه

اسلام، اساس هر عمل را، ((نیت)) تشکیل می دهد، آن هم ((نیت خالص)).

اسلام قبل از هر چیز پرونده نیت را مورد بررسی قرار می دهد، و لذا در حدیث معروفی از پیغمبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) آمده است که: انما الاعمال بالنیات، و لکل امرء ما نوى: هر عملی بستگی به نیت او دارد، و بهره هر کس مطابق نیتی است که در عمل دارد.

و در ذیل این حدیث آمده است: آن کس

که برای خدا جهاد کند اجرش بر خداوند بزرگ است ، و کسی که برای متاع دنیا پیکار کند، یا حتی نیت به دست آوردن عقاب (طناب کوچکی که پای شتر را با آن می بندند) کرده باشد بهره اش فقط همان است .

اینها همه به خاطر آن است که نیت همیشه به عمل شکل می دهد، آن کس که برای خدا کاری انجام می دهد، شالوده آن را محکم می کند، و تمام تلاش او این است که مردم از آن بهره بیشتر گیرند، ولی کسی که برای تظاهر و ریاکاری عملی انجام می دهد، تنها به ظاهر و زرق و برق آن می پردازد، بی آنکه به عمق و باطن و شالوده و بهره گیری نیازمندان اهمیت دهد.

جامعه ای که به ریاکاری عادت کند، نه فقط از خدا و اخلاق حسنه و ملکات فاضله دور می شود، بلکه تمام برنامه های اجتماعی او از محتوا تهی می گردد، و در یک مشت ظواهر فاقد معنی خلاصه می شود، و چه دردناک است سرنوشت چنین انسان ، و چنین جامعه ای؟!

روایات در مذمت ریا بسیار زیاد است ، تا آنجا که آن را نوعی شرک نامیده اند، و ما در اینجا به ذکر سه روایت تکان دهنده قناعت می کنیم :

۱ - در حدیث از پیغمبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) آمده است : سیاتی علی الناس

زمان تخبث فيه سرائرهم ، و تحس فيه علانیتهم ، طمعا فی الدنیا لا یریدون به ما عند ربهم ، یکون دینهم ریا، لا یخالطهم خوف ، یعمهم الله بعقاب فیدعونه دعاء

الغریق فلا یتجیب لهم !:

زمانی بر مردم فرا می رسد که باطنهای آنها زشت و آلوده می شود، و ظاهرشان زیبا، به خاطر طمع در دنیا این در حالی که علاقه ای به پاداشهای پروردگارشان ندارند، دین آنها ریا می شود، و خوف خدا، در دل آنها وجود ندارد، خداوند همه آنها را به عذاب سختی گرفتار می کند، و هر قدر خدا را مانند شخص غریق بخوانند هرگز دعایشان مستجاب نمی شود.

۲ - در حدیث دیگری از امام صادق (علیه السلام) می خوانیم که به یکی از یارانش به نام زراره فرمود. من عمل للناس کان ثوابه علی الناس یا زراره ! کل رياء شرک !: کسی که برای مردم عمل کند ثوابش بر مردم است، ای زراره ! هر ریائی شرک است !.

۳ - در حدیث دیگری از پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) آمده است :

ان المرائی یدعی یوم القیامه باریعه اسماء: یا کافر! یا فاجر! یا غادر! یا خاسر! حبط عملک ، و بطل اجرک ، فلا خلاص لک الیوم ، فالتمس اجرک ممن کنت تعمل له !: شخص ریاکار در روز قیامت با چهار نام صدا زده می شود: ای کافر! ای فاجر! ای حیلہگر! وای زیانکار! عملت نابود شد، و اجرت باطل گشت ، امروز هیچ راه نجاتی نداری ، پاداش خود را از کسی بخواه که از برای او عمل کردی !.

خداوند! خلوص نیت ، سخت مشکل است ، خودت ما را در این راه یاری فرما.

پروردگارا! آنچه‌ان ایمانی به ما مرحمت کن که جز به ثواب

و عقاب تو نیندیشیم و رضا و خشنودی و غضب خلق در راه تو برای ما یکسان باشد.

بارالها! هر خطائی در این راه تاکنون کرده ایم بر ما ببخش .

آمین یا رب العالمین

تفسیر مجمع البیان

آشنایی با این سوره در برابر یکصد و هفتمین سوره از سوره های قرآن هستیم. با سپاس به بارگاه فروفرستنده فرزانه آن، به شناسنامه اش می نگریم:

۱ - نام این سوره نام این سوره «ماعون» است. در آخرین آیه از آیات جان بخش این سوره از نماز گزاران سهل انگار و سوداگری نکوهش شده است، که در زندگی از رسیدگی به محرومان و سیر کردن گرسنگان و تأمین نیازمندان خود داری می ورزند؛ و این نام از آخرین آیه برگرفته شده است.

۲ - فرودگاه این سوره در این مورد سه نظر آمده است:

به باور بیشتر مفسران این سوره در مکه بر جان نازنین محمد(ص) فرود آمده است. اما «ضحاک» این سوره را مدنی می داند. پاره ای نیز بر آنند که برخی آیات آن در مکه، و برخی در مدینه فرود آمده است.

۳ - شمار آیه های آن

این سوره دارای هفت آیه است، اما پاره ای این آیات هفتگانه را شش آیه به حساب آورده اند. گفتنی است که این سوره از ۲۵ واژه، و ۱۱۱ حرف پدید آمده است.

۴ - پاداش تلاوت آن از پیامبر گرامی آورده اند که فرمود:

من قرأها غفرالله له ان كان للزكاه مؤدياً. (۳۱۱)

کسی که این سوره را تلاوت کند و حقوق مالی خود را پردازد، خدا او را می آمرزد.

و از امام باقر آورده اند که فرمود:

من قرأ اريت الذی... فی فرائضه و نوافله

کسی که این سوره را در نمازهای واجب و مستحب خود بخواند و در اندیشه عمل به آن باشد، خدا نماز و روزه اش را می پذیرد، و او را در برابر کارهایی که در دنیا، ناخواسته از او سر زده است محاسبه نمی کند.

۵ - دورنمایی از محتوای آن در این سوره کوتاه خدای فرزانه روی سخن را به پیامبر نموده و ضمن هشدار به مردم، خصلت ها و رفتارهای نکوهیده و زیانبار اصلاح ناپذیران و انکارگران معاد و جهان پس از مرگ را در چشم انداز حق طلبان قرار می دهد، تا بنگرند و ببینند و مراقب باشند که به این آفت ها و خصلت ها گرفتار نشوند:

۱ - مباد بسان اینان محاسبه ناپذیر باشند و حساب و کتاب و پاداش و کیفر روز رستاخیز را دروغ شمارند.

۲ - مباد یتیم را برانند و او را از نظر مادی و معنوی و جسمی و فکری مورد حمایت جدی قرار ندهند و او را آن گونه که باید پرورند.

۳ - مباد از رسیدگی به توده ها و قشرهای آسیب پذیر سرباز زنند و تنها برای انحصار قدرت و ثروت حرص زنند.

۴ - مباد نماز و دیگر شعائر دین خدا را وسیله سوداگری و ریاکاری و جاه طلبی سازند و از دین کار بی دینی کشند.

۵ - و مباد که از یاری رسانی به نیازمندان روی برتابند و تنها به وعده های میان تهی آنان را بفریبند.

آری، این ها خصلت های نکوهیده ظالمان و حق ناپذیران است و در آیات این سوره از این ها سخن رفته و هشدار داده شده است است.

۱ - آیا دیدی آن

کسی را که روز پاداش و کیفر را دروغ می شمرد؟!

۲ - این همان کسی است که یتیم را با خشونت می راند؛

۳ - و [مردم را] بر خوراک [دادن به بینوا بر نمی انگیزد.

۴ - پس وای بر آن نماز گزاران،

۵ - که در نمازشان غفلت می ورزند.

۶ - همانان که ریا می کنند؛

۷ - و [مردم را] از آنچه مورد نیاز [آنان است باز می دارند.

نگرشی بر واژه ها

دَعَّ: این واژه در فرهنگ عرب به معنی راندن سخت و خشونت بار آمده است، و واژه «یدع» از این ریشه می باشد. واژه «دعدعه» نیز از همین ریشه است که به معنی «سخت تکان دادن کیل به منظور آکنده شدن آن» آمده است.

حَضَّ: به معنی ترغیب و تشویق دیگران بر انجام کار شایسته آمده است. واژه «یحضّ» از همین ماده است.

ماعون: این واژه به معنی ظرف، اثاث و کالا، و هر چیز سودبخش آمده است. این واژه از ریشه «معن» برگرفته شده است.

تفسیر

خصلت های زشت حق ناپذیران در سوره پیش قرآن شریف، از نعمت های گران خدا به «قریش» و ساکنان مکه یاد کرد و آنان را به یکتاپرستی و ایمان فراخواند، اینک در ناسپاسی و کفرانگری پاره ای از آنان می فرماید:

أَرَأَيْتَ الَّذِي يُكَذِّبُ بِالذِّينِ

هان ای محمد(ص)! آیا آن کسی را که روز پاداش و کیفر را دروغ می خواند و بی اساس می شمرد، دیدی؟

در آیه، روی سخن با پیامبر گرامی است و از آن حضرت می پرسد که: آیا دیدی آن کسی را که با آن همه دلیل و برهان روشن و روشنگر بر تردیدناپذیر بودن

رستاخیز، باز هم آن را دروغ می‌شمارد و انکار می‌کند.

آیه شریفه بدان دلیل در قالب پرسش آمده است، که به بیشترین و بالاترین درجه اندیشه‌ها را جذب کند، و آنان را به معاد توجه دهد؛ چرا که انکار رستاخیز و حسابرسی، راه رشد و رستگاری و انجام کارهای شایسته و دوری جستن از گناه و بیداد را در دنیای پراسرار وجود انسان‌ها می‌خشکاند و نابود می‌کند و او را به راه‌های ناپسندی که برخلاف فطرت کمال طلب و وجدان بیدارگر و خیرخواه انسان است و سوسه می‌کند، و می‌کشاند؛ چرا که انسان بدون ایمان به حسابرسی و کیفر و پاداش، دیگر در مورد فرجام کار نمی‌اندیشد.

داستان فرود

در مورد شأن نزول و داستان فرود این آیات دیدگاه‌ها متفاوت است:

۱ - به باور «کلبی» این آیات در نکوهش «عاص بن وائل» فرود آمد.

۲ - اما به باور «سدی» و «مقاتل» در مورد «ولید بن مغیره» نازل شد.

۳ - از دیدگاه «ابن جریر» در سرزنش «ابوسفیان» فرود آمد، چرا که او ثروتی باد آورده داشت و هر هفته دو گوسفند سر می‌برید و مصرف می‌کرد، اما اگر یتیمی به سوی او می‌رفت و چیزی می‌خواست با خشونت و تندگی و با عصا او را می‌راند.

۴ - و از «ابن عباس» آورده اند که در نکوهش یکی از «نفاقگرایان» و ریاکارانی که دین را ابزار سلطه و فریب می‌سازند فرود آمد.

آن‌گاه در وصف انکارگر معاد و جهان پس از مرگ می‌فرماید:

فَذَلِكِ الَّذِي يَدْعُ الْيَتِيمَ

این همان کسی است که یتیم را با خشونت و بی‌رحمی می‌راند.

این

تندی و خشونت او، به جای مهر و صفا با یتیم، بدان جهت است که او ایمان به پاداش و کیفر روز رستاخیز ندارد.

به باور گروهی از جمله «مجاهد» منظور این است که: او یتیم را با خشونت و بیداد می رنجاند و از حقوق اش محروم می سازد.

و می افزاید:

وَلَا يَخْضُ عَلَى طَعَامِ الْمَسْكِينِ

و مردم را از خوراک و غذادادن به بینوا و محروم بر نمی انگیزد و تشویق نمی کند.

آری، او، نه خود به هنگامه توانایی و داشتن امکانات، و یا به هنگام تنگدستی و ناتوانی، به گرسنه و بینوا کمک می رساند و او را سیر می کند، و نه دیگران را بر این کار انسانی ترغیب می نماید؛ چراکه روز پاداش را باور ندارد تا کاری انجام دهد.

در چهارمین آیه مورد بحث در قالب هشدارى سخت از خصلت نکوهیده دیگر این گروه می فرماید:

فَوَيْلٌ لِلْمُصَلِّينَ

پس وای بر آن نماز گزاران،

همانان که در نمازشان غفلت می ورزند؛

الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ

به باور «ابن عباس» منظور از این گروه، آن کسانی هستند که نمازشان را از هنگامه مقرری که باید خوانده شود به تأخیر می اندازند.

از امیرمؤمنان آورده اند که منظور منافقانند، چرا که این گروه نه به هنگام خواندن نماز امید پاداشی دارند و نه وقتی نمی خوانند از کیفر آن می ترسند؛ آنان هستند که در نماز غفلت می ورزند تا وقت مقرر آن بگذرد. این گروه هنگامی که با خوبان و نیکان روزگار باشند، از روی ریاکاری و سوداگری نماز را بهنگام می خوانند، اما آن گاه که با هم اندیشان خود و یا تنها باشند نمی خوانند.

در ششمین آیه

مورد بحث در مورد خصلت نکوهیده دیگر آنان می فرماید:

الَّذِينَ هُمْ يُرَاؤْنَ

همان کسانی که ریا و خودنمایی می کنند،

«انس» در تفسیر آیه می گوید: خدای را سپاس که قرآن می فرماید: «عن صلاتهم» و نه «فی صلاتهم»، چراکه در صورت نخست بیانگر این نکته است که: اگر برای انسان در نمازش ناخواسته غفلت و سهوی پیش آمد کیفری ندارد.

در این مورد که منظور از «ساهون» چیست و یا کیست؟ افزون بر آنچه در ترجمه آمد، دیدگاه های دیگری نیز آمده است؟

۱ - قتاده» می گوید: منظور آن کسانی هستند که نماز خود را بخوانند و یا نخوانند، در هر صورت برایشان یکی است و پروایی ندارند.

۲ - از دیدگاه «ضحاک» منظور کسانی هستند که نماز نمی خوانند.

۳ - اما «حسن» بر این باور است که: آنان کسانی هستند که اگر بخوانند، از روی ریا و انگیزه تظاهر و خودنمایی می خوانند، و اگر نخوانند هم پشیمان نمی گردند و افسوس نمی خورند.

۴ - به باور «ابوالعالیه» اینان کسانی هستند که نماز را در وقت مقررش نمی خوانند و رکوع و سجود آن را کامل و شایسته به انجام نمی رسانند و در سجده خویش سر را به این سو و آن سو حرکت می دهند و آرامش و وقار لازم را ندارند.

یکی از یاران امام صادق آورده است که از آن حضرت از آیه مورد بحث پرسیدم، که آیا منظور وسوسه شیطان است؟ سألته عن قوله: الذین هم عن صلواتهم ساهون.

فرمود: نه، هر کس ممکن است ناخواسته دستخوش غفلت شود، آیه چینی کسی را نمی گوید؛ بلکه «ساهون» آن کسانی هستند که خواندن نماز را از هنگامه مقرر آن

به تأخیر می افکنند تا وقت آن بگذرد.

فقال: لا، كل احد يصيئه هذا، ولكن ان يغفلها ويدع أن يُصلى في أوّل وقتها. (۳۱۳)

در بیان دیگری آورده اند که در تفسیر آیه مورد بحث فرمود:

هو الترك لها و التواني عنها. (۳۱۴)

منظور آیه نخواندن نماز و سستی ورزیدن در انجام آن است.

از حضرت رضا آورده اند که فرمود:

هو التضييع لها. (۳۱۵)

منظور تباه ساختن نماز است.

و پاره ای نیز برآند که منظور از «ساهون» همان کسانی هستند که در انجام کارها، نیت و هدف خداپسندانه و خالصی ندارند و با ریاکاری و فریب مردم، همه اعمال خود را تباه می سازند.

و سرانجام در آخرین آیه مورد بحث که پایان بخش سوره است در مورد خصلت زشت دیگر آنان می فرماید:

وَيَمْنَعُونَ الْمَاعُونَ

آنان همان کسانی هستند که از دادن زکات و حقوق مالی خویش و وسائل مورد نیاز مردم و هر آن چه سود بخش باشد، خودداری می ورزند.

در مورد واژه «ماعون» و تفسیر آن دیدگاه ها یکسان نیست:

۱ - گروهی از جمله «حسن»، «قتاده»، «ضحاک» و «ابن عمر» بر این باورند که منظور از آن زکات واجب است.

از امیرمؤمنان و امام صادق نیز همین دیدگاه روایت شده است.

۲ - امّیا به باور گروهی دیگر از جمله «ابن عباس»، «ابن مسعود» و «سعید بن جبیر» منظور وسایل و لوازمی، نظیر دلو، سطل، تیشه، تبر، دیگ و یا چیزهایی بسان آب و نمک می باشد که مردم به آن ها نیاز پیدا می کنند،

و به صورت عاریه و گاه رایگان می گیرند و می روند.

۳ - «ابو بصیر» از امام صادق آورده است که: منظور وامی است که

آن را دریافت می دارید، و یا اثاث و وسایل خانه است که عاریه می گیرید و نیز زکات و حقوق مالی است که می پردازید. ابوبصیر می افزاید، گفتم: پاره ای از همسایه ها هرگاه کالا و یا وسیله ای رابه عاریه می برند، آن را تباه می کنند و می آورند، اگر به چنین کسانی عاریه ندهیم گناهکاریم؟ فرمود: نه، اگر چنین باشد بر شما گناهی نیست.

فقال: لا لیس علیک جناح ان تمنعهم اذا كانوا کذلک. (۳۱۶)

۵- و به باور پاره ای منظور از «ماعون» همه کارهای شایسته است که انکارگران معاد از انجام آن ها خودداری می ورزند. پرتوی از سوره مبارکه ۱- ریشه خصلت های نکوهیده از آیات جان پرور این سوره چنین دریافت می گردد که محاسبه ناپذیری و بی هدف و بی برنامه پنداشتن آفرینش و ایمان نیاوردن به حساب و کتاب و پاداش و کیفر، ریشه همه زشتی ها و خصلت های ناپسند و کارهای ظالمانه و تمامی حق کشی هاست.

اگر فرد و جامعه ای به راستی باور داشت که از همه بداندیشی ها و بدرفتاری ها و گفتارهای زشت و ناروا و تحریف و کتمان حقایق و دورغ و دجالگری هایش، سرانجام بازخواست خواهد شد، و به کیفری سخت محکوم خواهد گردید، و به شایسته کرداری ها و عدالت خواهی های او نیز پاداش شکوهمبار خواهند داد، اگر به راستی این را باور داشت حساب شده می گوید و می نویسد، و عادلانه و بی طرفانه قضاوت می کند، و انسانی و سنجیده سیاست می ورزد، و بارعایت حقوق بشر مدیریت می نماید؛ اما اگر باور نداشت، برای رسیدن به آرزوهای خویش از هیچ جنایتی روی نمی گرداند. در زندگی جامعه ها و تمدن ها نیز چنین است و تفاوت اساسی نظام ها و جامعه های به

راستی قانونمدار و مردم سالار با نظام های استبدادی و زورمدار چیزی شبیه به همین مطلب است.

در جامعه ای که قدرت و حق حاکمیت از آن مردم است و آنان آگاهانه و آزادانه کسی را برای اداره جامعه خود با شرایطی بر می گزینند و او را در قلمرو حق و عدالت یاری می کنند و به او مشورت می دهند و آزادانه در صورت لزوم او را نقد می کنند و از او حساب می کشند، و او می داند که محاسبه در کار است، تا در جامعه ای استبدادی که فرد و یا هیئت حاکمه با زور عریان و یا فریب و بهانه های گوناگون زمینی و آسمانی قدرت ملی را غصب می کنند و به مردم حساب پس نمی دهند، تفاوت از زمین تا آسمان است. آری، همان سان که انکار محاسبه رستاخیز منشاء خصلت های نکوهیده و تباهی هاست، محاسبه ناپذیری حکومت ها نیز خود فسادی بزرگ است و بدترین فسادها و تباهی ها و رسوایی های اقتصادی، سیاسی، اجتماعی، حقوقی، و اخلاقی را در پی دارد.

۲ - خصلت چندگانه محاسبه ناپذیران در آیات ۷ - ۲ چندین خصلت نکوهیده و زیانبار محاسبه ناپذیران به تابلو می رود تا هشداری باشد برای همگان:

۱ - آنان یتیمان و ناتوانان را با تندی و خشونت می رانند و حقوق آنان را پایمال می سازند.

۲ - در برابر گرسنگان احساس مسئولیت نمی کنند،

۳ - در عبادت و پرستش خدا و ارزش های معنوی زبان باز و ریاکار و سوداگرند، و برای فریب مردم این را بهانه می کنند، اما به مقررات عادلانه آن عمل نمی کنند.

۴ - در برابر ظلم و ستمی که بر مردم می رود و یا حقوقی که پایمال می شود و یا وظیفه و

رسالت و مسئولیتی که به آنان وانهاده شده است، خود را به غفلت می زنند، تا به هدف های جاه طلبانه خود برسند.

۵- و از کمک به مردم خودداری می ورزند.

بارخدایا، ما را از این گروه قرار مده.

تفسیر اطیب البیان

سوره ماعون، غرض سوره: تهدید کسانی که ظاهرا خود را مسلمان نشان می دهند، اما با اعمالی چون سهو از نماز و ریا کردن در اعمال و منع از فقراء، متخلق به اخلاق منافقین هستند.

(۱) (ارایت الذی یکذب بالذین): (آیا دیدی آن کس که روز جزا را انکار کرد؟)

(۲) (فذلک الذی یدع الیتیم): (این همان کسی است که یتیم را از در خود به قهرمی راند)

(۳) (و لا یحض علی طعام المسکین): (و کسی را بر اطعام فقیران ترغیب نمی کند)

(۴) (فویل للمصلین): (پس وای بر نماز گزاران)

(۵) (الذین هم عن صلاتهم ساهون): (آنانکه در دل از یاد خدا غافلند)

(۶) (الذین هم یراؤون): (همانها که ریا و خودنمایی می کنند)

(۷) (و یمنعون الماعون): (و دیگران را از ضروریات زندگی منع می کنند) خطاب در این آیه با رسول خدا ص و هر شنونده دیگری است و رؤیت هم می تواند به معنای دیدن با چشم ظاهر بوده و هم می تواند به معنای علم و معرفت باشد و (دین) می تواند به معنای کیش و آیین یا به معنای روز جزا باشد، چون انکار یکی از آن دو مستلزم انکار دیگری است. ظاهرا این آیات در باره یکی از کفار قریش (ابوجهل یا ولیدبن مغیره) نازل شده است، و خطاب به رسول خدا ص می فرماید: ای محمد: آیا آنکس که دین یا روز جزا را تکذیب می کرد، مشاهده کردی

؟ و او را از راه صفاتی که لازمه این تکذیب است شناختی؟ اگر شناخته ای ، بدان که او کسی است که یتیم را به زور از در خانه خود می راند و به او جفا و ستم می کند و از عاقبت این عمل خود ترس و وحشتی ندارد، در صورتی که اگر به روز جزا اعتقاد داشت ، به یتیم ترحم می نمود و از عاقبت جفا بر او می ترسید و صفت دیگر او این است که مردم را به طعام دادن به فقرا تشویق نمی کند و خود را مالک مطلق مال و اموالی می داند که خدا آنها را به او اعطاء کرده و در مال او حقی معلوم برای فقرا و مساکین منظور کرده است. در ادامه می فرماید: وای بر نماز گزارانی که از نمازشان غافلند (۵۹)، یعنی اهمیتی به امر نماز ندارند، و از فوت شدن آن باکی به خود راه نمی دهند (چه به نحو کلی و چه در بعضی اوقات) و اهمیتی نمی دهند که آن را با ارکان و شرایطش و احکام و مسائل آن بجای آورند یا آن را از وقت فضیلتش تأخیر بیاندازند، و این عمل به عینه تکذیب روز جزاست ، هر چند که اینچنین افرادی در ظاهر تظاهر به ایمان کنند، اما رفتارشان نشان می دهد که باکی از روز جزا ندارند و این نوعی نفاق است. آنگاه می فرماید: آنها همان افرادی هستند که اگر هم عبادتی بجا می آورند به قصد ریا و تظاهر و خودنمایی است ، پس اعمالشان برای جلب نظر مردم است ، نه به خاطر خدا، به گونه ای که حتی هنگام نماز قلبهایشان

متوجه مردم فریبی است. و نیز آنها افرادی هستند که فقرا را از حوائج و ضروریات زندگی هم منع می کنند، چون (ماعون) به معنای هر عمل و هر چیز است که به شخص محتاج داده شود و حاجتی از حاجات او را برآورده سازد، مانند: قرض و هدیه و امانت و...، و ماعون، کمترین و مقدورترین حوائج است که ارزش چندان قابل، اعتنایی هم ندارد (۶۰)، اما این افراد از اعطاء همین حداقل هم امساک و بخل می ورزند. (و کسی که روش زندگی و سلوکش به این نحو باشد، در واقع گرفتار نوعی شرک است و همچنین کسانی که از زکات منع نموده و این رکن اسلامی را تکذیب می کنند، در واقع کل دین را انکار کرده اند، و چه بسیار افرادی که نامشان مسلمان است و حتی از علماء هستند، اما اعمال و صفاتی نظیر این موارد از آنها مشاهده می شود.

تفسیر نور

این سوره سیمای افراد منفی را معرفی می کند:

کسانی که نسبت به دین، دیدگاه منفی دارند. <<يَكْذِبُ بِالْدين>>

نسبت به یتیم و مسکین منفی هستند و آنان را طرد می کنند. <<يَدْعُ الْيَتيمَ وَ لَا يَحْضُ>>

در عبادت و نماز منفی هستند و اخلاص ندارند. <<سَاهُونَ - پراءون>>

در خدمت به مردم منفی هستند. <<يَمْنَعُونَ الْمَاعُونَ>>

مراد از «دین» در اینجا روز قیامت است، مانند <<مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ>>

«دَعَّ» راندن همراه با خشونت و «حَضَّ» تشویق و ترغیب دیگران است.

مراد از تکذیب دین و معاد در این سوره، تکذیب قلبی است، نه قولی؛ زیرا مخاطب سوره، کسانی هستند که نماز می خوانند ولی نمازشان همراه با ریا و خودنمایی و سهو و غفلت است.

«ماعون» از «مَعَن» به معنای ابزار و وسایلی است که معمولاً

همسایگان به یکدیگر عاریه می دهند تا آنکه نیازشان برطرف شود. مثل ظروف غذاخوری در مهمانی ها.

دین یک مجموعه به هم پیوسته است. نمازش از اطعام مسکین و رسیدگی به محرومین جدا نیست.

در روایات، «ساهون» به معنای سستی، ترک و ضایع کردن نماز آمده است. <۱۰۵۰>

حساب حضور در نماز جماعت، به خاطر حفظ شعائر الهی، از حساب ریا و خودنمایی به خاطر اهداف نفسانی جداست.

در حدیث می خوانیم: کسی که از دادن لوازم منزل خود به همسایگان دریغ ورزد، خدا روز قیامت لطف خود را نسبت به او دریغ خواهد کرد. <۱۰۵۱> البته در حدیث دیگری می خوانیم که پرسیدند: ما همسایگانی داریم که هرگاه وسائلی به آنان عاریه می دهیم، می شکنند یا خراب م

کنند، آیا گناه است که به آنان ندهیم؟ حضرت فرمود: در این صورت مانعی ندارد. <۱۰۵۲>

در حدیث می خوانیم: هر کس به اوقات نماز بی اعتنائی کند و نماز را در اول وقت نخواند، ویل دارد. <۱۰۵۳>

امام صادق علیه السلام فرمودند: ماعون، شامل قرض الحسنه و هر کار نیک دربارہ دیگران و در اختیار قرار دادن وسائل خانه و از جمله زکات است. <۱۰۵۴>

سنگدلی انسان به جایی می رسد که:

نسبت به سخت ترین نوع فقر که مسکین است.

نسبت به ضروری ترین نیاز که خوراک است.

آن هم به مقدار مصرف نه ذخیره.

نه خود اقدامی می کند و نه دیگران را تشویق می کند.

نگاهی به مسئله ریا

ریا و سُمعه دو خطر و آفت بزرگ هستند که افراد مؤمن را تهدید می کند. ریا آن است که انسان کاری را برای دیدن مردم انجام دهد و سُمعه آن است که کاری را بجا آورد و هدفش آن باشد که کارش به گوش مردم برسد. این دو کار از نشانه های نفاق است. چنانکه قرآن

افغان می فرماید: <<اذا قاموا الى الصلوه قاموا كسالى يراءون الناس>> <۱۰۵۵> چون به نماز می ایستند، نمازشان با کسالت و ریاکاری است، همان گونه که به دیگران کمک نمی کنند مگر در حال کراهت و نارضایتی. <<ولا ينفقون الا وهم كارهون>> <۱۰۵۶>

بر اساس روایات، ریاکار ظاهری زیبا و باطنی مریض دارد؛ در ظاهر اهل خشوع و تواضع است، ولی در باطن دست از گناه بر نمی دارد. او در ظاهر گوسفند و در باطن گرگ است. به جای آنکه از دنیا آخرت را بدست آورد، از آخرت به سراغ دنیا می رود و از پرده پوشی خداوند سوء

تفاده کرده و گناه می کند. پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: سخت ترین عذاب ها برای کسی است که مردم در او خیر ببینند در حالی که در او خیری نیست. فرشتگان اعمال برخی انسان ها را بالا می برند، ولی خطاب می رسد: هدفش خدا نبوده است، آن را برگردانید.

در فرهنگ اسلامی، ریا، نوعی شرک است و امام صادق علیه السلام درباره کسی که عمل نیکی انجام دهد، اما نه برای خدا، بلکه برای اینکه مردم بشنوند و او را ستایش کنند، فرمود: او مشرک است، سپس آیه <<لا- يشرک بعباده ربه احدًا>> <۱۰۵۷> را تلاوت فرمود. <۱۰۵۸>

علامت ریاکار آن است که اگر ستایش شود کار نیکش را توسعه می دهد و اگر ستایش نشود از کار خود می کاهد. ناگفته نماند که این همه توییح و انتقاد برای کسانی است که از ابتدا، کار را برای غیر خداوند انجام می دهند، ولی اگر انسان از آغاز هدفی جز خداوند نداشت، و

دم از کار او آگاه شدند، مانعی ندارد. امام باقر علیه السلام فرمود: هیچ کس نیست مگر آنکه دوست دارد خوبی هایش در

مردم ظاهر شود، به شرط آنکه از ابتدا تبت او مردم نباشد. «اذا لم يكن صنع ذلك لذلك» <۱۰۵۹>

اخلاص

در برابر ریا و سمعه، اخلاص است که در حدیث می خوانیم: خداوند جز خالصان را نمی پذیرد >> «الا لله الدین الخالص» <۱۰۶۰> و هر کس چهل روز خود را خالص کند، چشمه های حکمت از قلب او به زبانش جاری می شود. «من اخلص لله اربعين صباحاً ظهرت ينابيع الحكمة من قلب

الی لسانه» <۱۰۶۱> و نشانه ایمان کامل آن است که حُب و بغض و بخشیدن و نبخشیدن برای خدا باشد و افضل عبادت اخلاص است و از فاطمه زهرا علیها السلام نقل شده که فرمود: «من أصعد الى الله خالص عبادته اهبط الله عزّ وجلّ افضل مصلحته» <۱۰۶۲> هر کس عبادت خال

ه در گاه خداوند فرستاد، خداوند بهترین مصلحت او را برایش نازل می کند.

۱- تکذیب عملی قیامت از سوی اهل ایمان، امری شگفت آور و جای سؤال است. >> «أرایت الذی» <

۲- طرد یتیم انسان را از خدا دور می کند. >> «یکذب بالذین... يدع الیتیم» <

۳- نشانه ایمان، یتیم نوازی و توجه به گرسنگان و محرومان است و هر کس بی توجه باشد بی دین است. >> «یکذب بالذین... يدع الیتیم» <

۴- میان عقیده و عمل رابطه تنگاتنگ است. (مسائل جزئی مثل طرد یتیم را جزئی نگیرید که گاهی از مسائل مهمی مثل تکذیب دین خبر می دهد). >> «یکذب بالذین... يدع الیتیم» <

۵- نیازهای عاطفی، مقدم بر نیازهای جسمی است. (اول محبت به یتیم، سپس سیر کردن مسکین) >> «يدع الیتیم... طعام المسکین» <

۶- هر نمازی ارزش ندارد و هر نمازگزاری بهشتی نیست. >> «فویل للمصلین» <

۷- سهو اگر برخاسته از تقصیر و بی اعتنائی باشد، سرزنش دارد. >> «عن صلاتهم ساهون» <

۸- سهو در نماز قابل جبران و بخشش

است ولی سهو از نماز، به معنای رها کردن آن، قابل بخشش نیست. <<عن صلاتهم>> (نه «فی صلاتهم»)

۹- خطر آنجاست که کار زشت سیره دائمی انسان شود. <<یکذب... یدع... لا یحض>> (قالب فعل مضارع بیانگر استمرار کار است)

۱۰- اخلاص، شرط قبولی نماز و عبادت است. <<فویل للمصلین الذین... یراءون>>

۱۱- اطعام فقرا مخصوص توانگران نیست، همه وظیفه دارند، گرچه از طریق تحریک و تشویق دیگران باشد. <<لا- یحض علی طعام المسکین>>

۱۲- کسی که گاهی از نماز غافل می شود، مشمول ویل است، پس وضع تارکان دائم نماز چیست! <<فویل للمصلین... عن صلاتهم ساهون>>

۱۳- بی تفاوتی نسبت به نیازهای ضروری مردم کیفر دارد. <<فویل للمصلین... یمنعون الماعون>>

۱۴- خدمت به مردم در کنار نماز است. <<فویل للمصلین... یمنعون الماعون>>

۱۵- غفلت از نماز، بستر غفلت از مردم است. <<عن صلواتهم ساهون... یمنعون الماعون>>

۱۶- بی اعتنائی به گرسنگان، نشانه بی اعتقادی به قیامت است. <<یکذب بالذین... و لا یحض علی طعام المسکین>>
<۱۰۶۳>

۱۷- سهو از اصل و حقیقت نماز مهم است، نه از تعداد رکعات که گاهی عارض می شود و قابل جبران است. <<عن صلاتهم ساهون>>

۱۸- افرادی که از خدا جدا شوند، به دنبال کسب جایگاهی در نزد دیگران با ریا کاری هستند. <<یکذب... یراءون>>

۱۹- بخل، ویژگی منکران معاد است، که حتی از عاریه دادن چیزهای کوچک و ناچیز بخل می ورزند. <<یکذب... یمنعون الماعون>>

«والحمد لله رب العالمین»

تفسیر انگلیسی

Din means religion. Here it means the day of judgement as in Fatihah: ۳

Those who deny the principles of right and wrong and mans accountability, in the moral and spiritual sense, of actions done by him treat the helpless with contempt and

lead arrogant selfish lives which, as

a consequence, disturbs and upsets peace and harmony in the society. As the noble virtue of loving and taking care of the helpless among the society is beyond the reach of the callous disbelievers, they discourage or forbid or look down upon the virtue of .charity or kindness in others

True worship does not consist in the mere form of prayer, without the heart and mind being earnestly applied to seek the pleasure of Allah. In Islam prayer is not a ritual. Verse ۱۴۲ of Nisa says: "When they stand up for prayer they stand without sincerity, to be seen by men (only for show), but little do they (pay attention) to Allah in remembrance." Hypocrites make a great show of insincere acts of goodness, .devotion and charity

.See commentary of Baqarah: ۳, ۴۳, ۴۵ and Ta Ha: ۱۳۲ for salat

:The Holy Prophet said

He who gives salt to a needy person earns the reward of setting free ۶۰ slaves; and" he who gives water to a needy person earns the reward of saving a man from death ".and destruction

Little acts of neighbouring kindnesses, courtesies and supply of needs to the needy .cost little but mean much

(see commentary for verse ۱)

(see commentary for verse ۱)

(see commentary for verse ۱)

(see commentary for verse ۱)

(see commentary for verse ۱)

(see commentary for verse ۱)

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند؟

سوره زمر / ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ. ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفاً علمی و به دور از تعصبات و جریان‌های اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب «مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می‌نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱. بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)
۲. تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی
۳. جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه، تبلت ها، رایانه ها و ...
۴. سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو
۵. گسترش فرهنگ عمومی مطالعه
۶. زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱. عمل بر مبنای مجوز های قانونی
۲. ارتباط با مراکز هم سو
۳. پرهیز از موازی کاری

۴. صرفا ارائه محتوای علمی

۵. ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱. چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲. برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳. تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴. تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵. ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶. تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷. راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸. طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹. برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰. برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

JAVA.۱

ANDROID.۲

EPUB.۳

CHM.۴

PDF.۵

HTML.۶

CHM.۷

GHB.۸

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

ANDROID.۱

IOS.۲

WINDOWS PHONE.۳

WINDOWS.۴

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

در پایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می
نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان - خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آواده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی - پلاک ۱۲۹/۳۴ - طبقه
اول

وب سایت: www.ghbook.ir

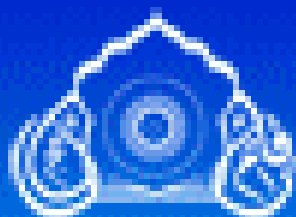
ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۰۲۱ - ۸۸۳۱۸۷۲۲

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

مرکز تحقیقاتی و ترجمانی

اصفهان

گام‌های

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹